

Huvudförhandling i brottmål - sakframställning och bevisning

Sakframställning

Sakframställningarna ska anpassas till vad som behövs i det enskilda målet och följande gäller.

- **Digital teknik** kan gärna användas som hjälpmedel för att göra presentationen tydligare.
- Ledamöterna har före förhandlingen läst tingsrättens dom varför innehållet är känt.
- **Samtliga parter** bör fokusera på det som görs gällande i hovrätten och vad hovrättens prövning ska koncentreras på.
 - Vid enkla och överskådliga sakförhållanden kan sakframställningarna vara mycket begränsade. Men om betydelsefulla uppgifter är felaktiga eller saknas i tingsrättens dom ska det påpekas.
 - I mer omfattande och komplicerade mål bör sakframställningen vara fylligare och en bakgrund redovisas.
 - Om någon part inte längre vidhåller ett påstående eller invändning ska det anges.
- **Åklagaren** ska vid justering av åtalet ange vilken betydelse ändringen har.
- **Försvaren** bör ange vilka faktiska förhållanden som försvaret inte håller med om.
- Den som företräder målsäganden avseende ett enskilt anspråk (**åklagare, målsägandebiträde** eller **särskild företrädare**) ska ange om det grundas på omständigheter utöver gärningspåståendet.

Bevisning

Parterna ska i ett tidigt skede under handläggningen i hovrätten ha lämnat *genomtänkta bevisuppgifter* med tydliga bevissteman avseende konkreta faktiska förhållanden av betydelse i målet och med inriktning på det som ska prövas av hovrätten samt med angivande av i vilken utsträckning bevisningen kan läggas fram genom hänvisning.

Skriftlig bevisning och fotografier/filmer

- Bevisningen **läggs fram av parterna** under sakframställningen och det ska framgå vilken omständighet som ska visas med respektive bevis.
- Parterna ska peka på de uppgifter som är relevanta och som hovrätten särskilt bör uppmärksamma.

Hänvisning till skriftlig bevisning och fotografier/filmer

- Hänvisning innebär att bevisning blir processmaterial utan att den behöver läsas upp/visas vid förhandlingen men förutsätter att hovrätten anser att hänvisning är lämpligt.
- Hänvisning kräver ofta förklaringar och läsanvisningar från parterna.
- Hänvisning tillåts till **lättöverskådliga handlingar**, t.ex. analysbesked, enstaka fakturor, fotografier och enklare läkarintyg. Detta har ledamöterna i allmänhet tagit del av i förväg.
- Även vid **mer omfattande skriftlig bevisning** kan hänvisning ske men parterna måste sätta in materialet i sitt sammanhang, peka på relevanta uppgifter samt ge läsanvisningar i de delar som inte berörs muntligen. Detta gäller t.ex. brottsplatsundersökningar, rättsintyg vid omfattande/komplicerade skador, listor över telefontrafik, bokföringsmaterial, större antal fakturor, sms, chattar samt kartor. Parterna kan inte räkna med att ledamöterna är inlästa i detalj.
- Om den skriftliga bevisningen är **mycket omfattande** är hänvisning sällan lämplig, t.ex. komplicerad teknisk eller ekonomisk utredning eller långa utskrifter från avlyssning, sms eller chattar. Hur bevisningen ska läggas fram bör ha lösts redan under målets beredning.

Muntlig bevisning

- Tingsrättens ljud- och bildupptagningar av de förhör som åberopas i hovrätten spelas upp vid förhandlingen. Men det bör alltid övervägas om det är tillräckligt med referaten i domen.
- Vid omförhör hålls ett helt nytt förhör medan det vid tilläggsförhör ställs kompletterande frågor efter att uppspelning skett av tingsrättens ljud- och bildupptagning.
- I flerdagarsmål sker normalt **hänvisning till** tingsrättens ljud- och bildupptagningar och då är det endast hovrättens ledamöter som tar del av uppspelningarna. Det finns då ofta anledning för parterna att före hänvisningen peka på det som rätten ska ägna särskild uppmärksamhet.
- Under sakframställningen bör inte innehållet i ett förhör återges men det kan alltså finnas behov att lyfta fram det som särskilt bör uppmärksammas i förhöret.